

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Abbati Et Conventvi Grandissilvæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

Multa quidem alia contra Deum te novimus commisisse. Sed in hoc tibi præcipue, si tamen & ipse doleas, condolemus, quia per hoc quod foves hæreticos, suspectus de hæresi vehementer haberis. Interrogamus te igitur, quæ sit ista dementia qua te cepit, ut sententias nugaces ascultes, & hujusmodi viae confoveas sectatores? Erisne sapientior cunctis illis qui sequuntur ecclesiasticam unitatem? An omnes qui servaverunt catholicam veritatem, damnati sunt, & qui vanitates ac infanias falsas tenuere, salvati? Ideone plerique prudentes & divites, cum haberent intelligentiam scripturarum, & rebus secularibus abundantem, dereliquerent mundum, & cum hac fide ad eremum transierunt? Ideone nonnulli patres orthodoxæ fidei zelatores, pro ea suum sanguinem effuderent? Profecto despisi, si sic sapis; & aut ea recipies quæ de talibus inquit ille in Dei evangelium segregatus, *In novissimis scilicet temporibus quidam à fide discedent, spiritibus erroris & doctrinis demoniorum in hypocrisis loquentibus attendent;* aut ministerum evangeli reprobando, evangelijs esse adversarii convinceris. Cum igitur propter hoc etiam & pro eo quod Aragonenses familiariter tecum tenens, terram devastas cum ipsis, quod dies quadraginta festorum ac temporum, quæ securitate pacis gaudere debuerant, violasti, quod aduersariis tuis, qui se justitiae offerebant, pacemque juraverant, justitiam exhibere recusas, quod Iudeis publica committis officia in contumeliam fidei Christianæ, ac monasterio sancti Guillenii & aliis Ecclesiis possessiones & Ecclesiis abstulisti, quod incastellasti Ecclesiis, de quibus guerram facere non formidas, quod noviter augmentasti pedagia, & venerabilem fratrem nostrum Carpentoratem Episcopum à sede propria depulisti, prædicti Legati excommunicationis in te ac terram tuam interdicti sententias promulgarunt, nos eas ratas habemus, & secundum dispositiōnem ipsorum præcipimus utque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Licet autem in Deum & Ecclesiam generalē graviter & in te ipsum gravius deliqueris noscaris, quia tamen ad rectitudinis semitam revocare tenemur errantes, monemus nobilitatem tuam & exhortamur attentē, per apostolica tibi scripta sub divini iudicij obtestatione præcipiendo mandantes, quatinus super *ut* ita celerem & condignam satisfactio-

nem impendas quod absolutionis obtine-
re beneficium merearis. Alioquin cū
tantam Ecclesiæ generalis injuriam, im-
mo Dei, nequeamus dimittere impuni-
tam, terram quam nosceris ab Ecclesia
Romana tenere tibi faciemus auferri. Et
si nec sic vexatio tibi dederit intellectum,
universis circumpositis Principibus injun-
gemus ut in te velut in hostem Christi &
Ecclesiæ persecutorem insurgant, reti-
nendo sibi quascunque terras de tuis po-
terunt occupare, ne amplius sub tuo infi-
ciantur dominio macula hæreticae pravi-
tatis. Nec in omnibus iis avertetur furor
Domini super te; sed manus ejus adhuc
extenta te comprimeret, & ostenderet quod
difficile tibi erit fugere à facie iræ suæ,
quam graviter provocasti. Datum Romæ
apud sanctum Petrum IV. Kal. Iunij, an-
no decimo.

*ABBATI ET CONVENTVI
Grandissimæ.*

Dilectus filius Hugo Vitalis lator *Epiſt. 70.*
præsentium ad sedem apostolicam *Vi Hugonem*
veniens, humili nobis confessione mon-
stravit quod cū effet in acolythus petivitam li-
ordine constitutus, quandam puellam R.
nomine in Ecclesia facie duxit uxorem,
cumque aliquandi cohabitassent in-
simul, & ipse illam carnaliter cognovis-
set, orta discordia inter eum & fratres
jam dictæ puellæ, dimisit eam motu pro-
pria voluntatis. Qui cum ad eandem re-
cipiendam nullatenus posset induci, ha-
bito super hoc inter eum & amicos puel-
lae coram venerabili fratre nostro Ruthe-
nensi Episcopo diligentè tractatu, dicta
puella fuit alij, Vitali nomine, copulata;
& idem Episcopus memoratum Hugo-
nem usque ad ordinem sacerdotij promo-
vendo, quandam Ecclesiam concessit ei-
dem. Cum autem eundem Hugonem
propter hoc sua conscientia remorderet,
& de consilio quorundam religiosorum
Cisterciensis ordinis habitum atsumpsis-
set, tandem tibi, fili Abbas, prædicta
omnia revelavit. Quem cum sollicitè mo-
nuisses ut super hoc saluti sue animæ pro-
videret, ipse reatum proprium recognoscens,
supradictam puellam monuit dili-
genter ut ad ipsum, reliquo adultero,
prout tenebatur, redire curaret. quod
ipsa facere penitus recusavit. *Quocirca*
mandamus quatinus si est ita, ex quo mo-
nita noluit ad ipsum redire, sed potius cum
alio permanere, quia jam ipsum non pos-
set repeterere cum effectu, dictum Hugo-

nem in suscep^tto sacerdotij ordine cele-
brare liberē permittatis. Datum.

TVRONENSI ARCHIEPISCOPO,
& Episcopo Parisensi.

Epist. 77
De regala Au-
tistiodorensi.

GRARIR nos angit zelus & comedit
domus Dei, ad cujus sumus, licet
immeriti, custodiā dispone^tte Domino
deputati, cūm ab illis affligitur qui eam
deberent potius confovere, ac gravatur
ab eis per quos deberet ab aliis defensari:
quibus paterno compatientes affectu, non
minus urimur pro eisdem quam pro domo
Domini, quam affligit. Sanè quanto
garissimum in Christo filium nostrum Phi-
lippum Regem Francorum illustrem fer-
ventiori caritate diligimus, tanto majori
dolore turbamur quotiens ea nobis de ip-
suis actibus referuntur quae famam ejusdem
obnubilant apud homines, & confi-
cientiam maculant apud Deum, dum
idem in ejus Ecclesiam dicitur defaversi,
qua^e quasi pauper nidiſcere deberet in eo,
tanquam in cedro a Domino super Liba-
num complantata. Ad audientiam namque
nostram noveritis pervenisse quod idem
Rex auditio quod bona memoria
Hugo Altisiodorensis Episcopus naturæ
debitum exolvisset, statim fecit per ser-
vientes suos episcopales res, quas vocat
regalia, occupari: qui more prædonum
debacchantes in eis crudeliter, Ecclesiæ
nemora passim fecere succidi, eadem ve-
nalia omnibus exponentes. Stagna quoque
fecerunt dirui & penitus expisciari, &
ejusdem Ecclesiæ hominibus captis, ipsos
tormentis ad redemptionem miserabilem
compulerunt, & abducentes animalia
universa, frumentum, vinum, fenum,
ligna etiam & lapides expolitos quos idem
Episcopus ad conſtruendam Capellam &
alia ædificia præpararat, nequirer aspor-
tarunt; episcopalibus domibus supelle-
cti qualibet spoliatis, ita ut in eis, præter
tectum & parietes, non fuerit aliquid de-
reliktum; alia damna & gravamina in re-
bus episcopalibus nihilominus irrogantes.
Præterea bona qua^e præfatus Episcopus
Ecclesiæ & pauperibus diversorum loco-
rum sub bonorum virorum testimonio pia-
& provida deliberatione legarat, sicut ap-
paret in testamento ipsius sigillorum vene-
rabilis fratris nostri Episcopi Eduensis &
sepm Abbatum necnon & ejusdem Epis-
copi munimine roborato, idem Rex pe-
nitius confiscavit, duas præbendas, qua
postmodum vacaverunt, Clericis suis af-
signans pro sua arbitrio voluntatis, licet,

sicut seniores ejusdem Ecclesiæ asseve-
rant, inclitæ recordationis Rex Ludovi-
cus pater ejus & antecessores ipsius haec-
nus nec præbendas episcopali sede vacan-
te contulerint, nec extenderint ad rega-
lia manus suas, sed Decanus & Archidiaco-
nus ea in suis manibus detinentes, & ge-
rentes administrationem Ecclesiæ memo-
rate, obventiones & redditus futuro Epi-
scopo reservarint. Verum quia præfatus
Rex Philippus adhuc puer ad suggestio-
nem Gilonis de Torneello, qui tunc con-
ſiliarius ejus erat, & ut frater ejus eligere-
tur in Episcopum laborabat, regalia oc-
cupavit, (super quibus tamen nihil præ-
dictæ Ecclesiæ intulit laſionis, quæ etiam
resignavit postmodum liberaliter Capitu-
lo postulante, ac dicto fratre Gilonis ele-
cto à quadam parte Capituli, tandem oc-
cupata illi quasi electo assignans, quasdam
præbendas vacantes suis Clericis contu-
lit, quos dictus Episcopus post confirmationem
electionis suæ, non ratione colla-
tionis regia, sed ipsius Regis devictus pre-
cibus, toleravit) idem postea Hierosolymam
proficiens, monitus ab Episcopo
prædicto ut super iis Ecclesiæ sua satista-
cionem congruam exhiberer, quasdam
litteras concessit eidem, in quibus con-
tinebatur expreſſe ut nullus de cetero ex
parte Regis ad regalia manus extendere
attentaret donec inter ipsum & Capitu-
lum effet plenè discussum quis ea, sede va-
cante, in suis debeat manibus retinere.
Sed cūm præfato Regi hujusmodi litteræ
præsentatae fuissent & in ejus præsentia
recitatæ, idem eas de manu legitentis arri-
puit, ac resignare postmodum contradixit.
Cūm autem venerabilis frater noster
Altisiodorensis Episcopus præfatum Re-
gem tam super dannis refaciendis prædi-
ctis quam retentis litteris amicibiliter
convenisset, & ipsum super eis humiliter
exorasset, idem ipsi nullatenus acquievit.
Præterea castrum de feudo Altisiodore-
nis Ecclesiæ, quod Giem. appellatur, cuius
dominus eidem Ecclesiæ hominum &
fidelitatem exhibere tenet, a Comite
Nivernensi, qui tunc ipsum tenebat, fibi
traditum in præjudicium ipsius Ecclesiæ
detinere contendit. Nos igitur non mi-
nus honori ac saluti suæ quam Ecclesiæ
ſæpedictæ paterna volentes sollicitudine
providere, venerabilibus fratribus nostris
Senonensi Archiepiscopo & Episcopo
Nivernensi dedimus in præceptis ut Re-
gem prædictum moneant efficaciter & in-
ducant quatinus super prædictis omnibus
taliter

Vide Hilto-
rian Epico-
pot. Autisio-
dor. pag. 48.
& ic.